

¹³ Романец Ю. В. Система договорів в гражданском праве России / Романец Ю. В. – М. : Юрист, 2001. – 496 с. – С. 32.

¹⁴ Там само. – С. 106.

¹⁵ Рузакова О. А. Система договорів о создании результатов интеллектуальной деятельности и распоряжения исключительными правами: дисс. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.03 / Рузакова Ольга Александровна. – М., 2007. – 497 с. – С. 143.

¹⁶ Амангельды А. А. Договоры в сфере интеллектуальной собственности Республики Казахстан / Амангельды А. А. – Алматы: ИЦ ОФ Интерлигал, 2010. – 344 с. – С. 148.

¹⁷ Капица Ю. М. Экспорт-импорт технологий: правовое регулирование / Капица Ю. М. – К., 2000. – 106 с. – С. 5.

¹⁸ Амангельды А. А. Вказана праця.

Резюме

Стаття присвячена проблемам класифікації договорів у сфері трансферу технологій. Проаналізовано доктринальні підходи до класифікації договорів у сфері інтелектуальної власності. На основі проведеного дослідження запропоновано власну концепцію структурування договорів, які опосередковують передачу технологій.

Ключові слова: інтелектуальна власність, трансфер технологій, договір, класифікація договорів.

Резюме

Статья посвящена проблемам классификации договоров в области трансфера технологий. Проанализированы доктринальные подходы к классификации договоров в сфере интеллектуальной собственности. На основе проведенного исследования предложено собственную концепцию структурирования договоров, которые опосредствуют передачу технологий.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, трансфер технологий, договора, классификация договоров.

Summary

The Article is dedicated to the issues of classification of technology transfer agreements. The author has analyzed doctrinal approaches to the classification of the contracts in the field of intellectual property. On the basis of the research the author has proposed his own concept of distribution of technology transfer agreements.

Key words: intellectual property, technology transfer, agreement, classification of agreements.

Отримано 21.06.2011

Д. В. СМЕРНИЦЬКИЙ

*Дем'ян Вікторович Смерницький, здобувач ДНДІ
МВС України*

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, СТВОРЕНОЇ ЗА КОШТИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ

Питання відповідальності органів виконавчої влади, державних установ, державних підприємств та відомств щодо збереження та закріплення за державою майнових прав на інтелектуальну власність, яку створено під час виконання службових обов'язків, вбачається дуже важливим та таким, що потребує детального аналізу.

Розпочнемо аналіз нормативної бази з розгляду Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс)¹. Так, ст. 51-2 Кодексу «Порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності» передбачає покарання у вигляді штрафу з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення, за незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності, привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом. Стаття 91-1 Кодексу «Невиконання вимог екологічної безпеки у процесі впровадження відкриттів, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, нової техніки, технологій і систем, речовин і матеріалів» встановлює накладення штрафу на громадян і на посадових осіб за впровадження відкриттів, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, нової техніки, технологій і систем, речовин і матеріалів, що не відповідають встановленим нормативам екологічної безпеки та інших вимог щодо охорони довкілля.

Отже, ст. 51-2 передбачає покарання лише за незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності, а ст. 91-1 – за невиконання вимог екологічної безпеки у процесі впровадження об'єктів інтелектуальної власності. Тобто в Кодексі відсутні норми щодо відповідальності авторів та роботодавців державних установ за непроведення захисту створених за державні кошти під час виконання службових обов'язків об'єктів інтелектуальної власності, в т.ч. умисне приховання результатів науково-інтелектуальної роботи, проведеної за бюджетні кошти.

Розглянемо Кримінальний кодекс України² (далі – КК України) на наявність зазначених норм. Так, ст. 176 «Порушення авторського права і суміжних прав» передбачає покарання у вигляді штрафу або виправних робіт, або позбавлення волі, з конфіскацією та знищенням усіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення, за незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само – незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі. Також ч. 2 ст. 176 встановлено покарання за ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі, та ч. 3 ст. 176 встановлено покарання за дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі.

Стаття 177 КК України «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію» встановлює покарання у вигляді штрафу або виправними роботами, або позбавленням волі, з конфіскацією та знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення, за незаконне використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі. Крім того, ч. 2 ст. 177 встановлено покарання за ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі, а також ч. 3 ст. 177 за дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі.

Також згідно зі ст. 367 КК України «Службова недбалість» карається штрафом або виправними роботами, або обмеженням волі за службову недбалість, тобто невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що заподіяло істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам окремих юридичних осіб, а також ч. 2 ст. 367 встановлено відповідальність за те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки.

Проведений аналіз положень КК України³ свідчить про відсутність норм про відповідальність за незахищення об'єктів інтелектуальної власності, створеної за бюджетні кошти. Стаття 367 «Службова недбалість» дуже опосередковано та загальною окреслює поняття службової недбалості, не враховуючи недбалість щодо захисту інтелектуальної власності, створеної під час виконання службових обов'язків.

Нижче наведено аналіз Цивільного кодексу України⁴ (далі – ЦК України), де питання щодо інтелектуальної власності зумовлені в Книзі четвертій «Право інтелектуальної власності», глава 35 «Загальні положення про право інтелектуальної власності» статтями 423, 424, 425, 429, 430, 431, 432.

Стаття 423 ЦК України «Особисті немайнові права інтелектуальної власності» визначає право на визнання людини творцем об'єкта інтелектуальної власності, право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. У диспозиції статті чітко встановлено кому і в яких випадках належать немайнові права інтелектуальної власності, а також те, що немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових та немайнові права не можуть відчужуватися, за винятками, встановленими законом.

Стаття 424 ЦК України «Майнові права інтелектуальної власності» встановлює право на використання об'єкта права інтелектуальної власності: виключне право дозволяти використовувати об'єкт інтелектуальної власності, виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання, а також інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

У статті 425 ЦК України встановлено строк чинності прав інтелектуальної власності, а саме: особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними безстроково, а майнові є чинними протягом строків, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 429 ЦК України «Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у заявку з виконанням трудового договору» встановлює, що особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, можуть бути встановлені законом.

В статті 430 ЦК України встановлено права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуаль-

ної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.

Наслідки порушення права інтелектуальної власності викладені у ст. 431. Так, встановлено, що порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 432 ЦК України «Захист права інтелектуальної власності судом» встановлює, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до ст. 16 цього Кодексу.

Далі у главах Книги четвертої «Право інтелектуальної власності» ЦК України детально описано право інтелектуальної власності на окремі об'єкти інтелектуальної власності, а саме: у главах 36–46 право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право); на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права); на наукове відкриття; на винахід, корисну модель, промисловий зразок; на компоновання інтегральної мікросхеми; на раціоналізаторську пропозицію; на сорт рослин, породи тварин; на комерційне найменування; на торговельну марку; на географічне зазначення; на комерційну таємницю⁵.

У цих главах також визначено основні норми, що стосуються перелічених об'єктів інтелектуальної власності, але відсутні норми щодо об'єктів інтелектуальної власності, створених за державні кошти.

Проаналізувавши ЦК України⁶, слід констатувати, що і в цьому нормативно-правовому документі не містяться норми щодо обов'язкового захисту створених об'єктів інтелектуальної власності за рахунок державних коштів у межах виконання службових обов'язків під час проведення наукових досліджень та науково-технічних розробок. А це може призвести до численних порушень та матеріальних збитків, нанесених державі у разі не використання та не закріплення за державними закладами створеної інтелектуальної власності та впровадження її у господарську діяльність.

Розглянемо наразі закони України, які регламентують охорону прав на інтелектуальну власність, а саме: Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»⁷, Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»⁸, Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»⁹ та Закон України «Про авторське право і суміжні права»¹⁰. Спробуємо проаналізувати норми щодо виконання службових обов'язків, права та обов'язки роботодавця в аспекті захисту інтелектуальної власності, створеної за кошти Державного бюджету України.

Так, ст. 9 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» встановлює, що право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) має роботодавець винахідника, який подає роботодавцю письмове повідомлення про створення ним службового винаходу (корисної моделі) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) достатньо ясно і повно¹¹.

Аналогічну норму встановлено ст. 8 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»: право на одержання має роботодавець, якщо промисловий зразок створено у зв'язку з виконанням службового обов'язку чи доручення роботодавця, за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше. Автор промислового зразка подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним промисловий зразок з матеріалами, що розкривають суть промислового зразка досить ясно і повно¹².

Крім того, Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»¹³ та Законом України «Про охорону прав на промислові зразки»¹⁴ встановлено норми щодо порушення прав власника патенту відповідно до ст. 34 та 26: будь-яке посягання на права власника патенту вважається порушенням прав власника патенту, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України. Також, відповідно до статей 35 та 27 встановлено способи захисту прав на винахід (корисну модель) та промисловий зразок та зазначено, що захист прав здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку.

Норми начебто прописано чітко і правильно, але не враховано той випадок, якщо винахідник чи автор промислового зразка не подасть письмове повідомлення, або автор у змові з роботодавцем умисно не проведе роботу щодо захисту створеної інтелектуальної власності, яка розроблена за рахунок державних коштів. Дані норми не обговорено в законах України та не визначено відповідальність за таке правопорушення.

Законом України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» у ст. 7 «Право роботодавця» визначено, що право на реєстрацію топографії інтегральних мікросхем і усі права, що з цієї реєстрації випливають, має роботодавець автора топографії інтегральних мікросхем або його правонаступник, якщо топографію інтегральних мікросхем створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи за спеціальним дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше¹⁵.

Автор топографії інтегральних мікросхем, створеної у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи за спеціальним дорученням роботодавця, зобов'язаний подати роботодавцю письмове повідомлення про створену ним топографію інтегральних мікросхем разом з матеріалами, що відображають топографію інтегральних мікросхем досить ясно і повно. Очевидно, що норми абсолютно аналогічні положенням розглянутих вище законів України. Як і в інших законах, в зазначеному не міститься норма, яка примушувала би роботодавця здійснювати захист топографії інтегральних мікросхем, створених за бюджетні кошти у зв'язку з виконанням службового обов'язку.

У статті 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» зазначено, що авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору, а виключне майнове право на службовий твір нале-

жить роботодавцю, якщо іншого не передбачено трудовим договором (контрактом та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем). Отже ситуація аналогічна, обов'язкового захисту створеної інтелектуальної власності за державні кошти не передбачено¹⁶. Тому можна констатувати, що жодний з розглянутих вище нормативно-правових документів не встановлює норми щодо відповідальності за незахищення об'єктів інтелектуальної власності, створених за бюджетні кошти. Проте стверджувати, що нормативної бази, яка регулює відносини у сфері інтелектуальної власності з цього питання, немає, було би неправильно.

Так, першими серед нормативних документів, що хоча б торкаються зазначеної сфери, в якій задіяні державні кошти, є Державні стандарти України, а саме ДСТУ 3574–97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання і оформлення»¹⁷ та ДСТУ 3575–97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення»¹⁸. Так, в обох ДСТУ 3574–97 та ДСТУ 3575–97 у розділі 1 «Галузь використання» зазначено, що вимоги цього стандарту є обов'язковими для суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного бюджету, для всіх інших суб'єктів господарської діяльності вимоги стандарту мають рекомендаційний характер.

З якою ж метою встановлені такі норми і чому тільки для суб'єктів, які фінансуються з державного бюджету?

Цією нормою держава намагається зберегти та раціонально використати бюджетні кошти. Суб'єкти господарської діяльності, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного бюджету, повинні перед початком наукових досліджень і науково-технічних розробок та витрачання державних коштів провести патентні дослідження та перевірити на патентну чистоту об'єкт, який вони прагнуть розробити. Під час проведення патентних досліджень встановлюється реальна ситуація щодо об'єкта інтелектуальної власності, який створюється. Так, якщо об'єкт патентно чистий, то сміливо можна розпочинати дослідження та витрачати державні кошти, якщо ні – то витрачання коштів буде марним, оскільки такий об'єкт вже існує і відповідно захищений охоронними документами на право володіння інтелектуальною власністю. У такому разі доцільніше не витрачати кошти на повторну розробку, а придбати дозвіл у власника охоронного документа на використання об'єкта інтелектуальної власності.

Отже, такі стандарти дійсно мають забезпечити збереження державних коштів, але вони не стосуються сфери захисту створеної за державні кошти інтелектуальної власності, а торкаються лише галузі витрачання державних коштів на наукові дослідження та науково-технічні розробки. Водночас вони стосуються лише промислової власності, оскільки зазначають патентні дослідження, а, як відомо, патент – охоронний документ, який захищає промислову власність (винаходи, корисні моделі та промислові зразки).

З аналізу національної законодавчої бази чітко простежується відсутність положень про відповідальність за захист інтелектуальної власності, створеної за рахунок державних коштів у зв'язку з виконанням службових обов'язків. Це стосується як самих авторів, які виконували службове завдання і не сповістили роботодавця про створений об'єкт інтелектуальної власності, так і керівництва закладу, яке не вжило необхідних заходів щодо виявлення та захисту створеної інтелектуальної власності.

Як уже зазначалося Кодексом України про адміністративні правопорушення у ст. 51-2 не встановлено відповідальність за неподання інформації автором про створений об'єкт інтелектуальної власності у ході виконання службових обов'язків, також не встановлено відповідальність про не виявлення та не вжиття заходів керівництвом установи щодо створених за державні кошти об'єктів інтелектуальної власності та захисту майнових прав.

У зв'язку з цим, на нашу думку, необхідно у Кодексі України про адміністративні правопорушення закріпити зазначені вище норми з встановлення обґрунтованих заходів покарання у вигляді штрафів відповідно до нанесення державі шкоди внаслідок таких порушень у вигляді бездіяльності в цьому питанні, а також конфіскації незаконно виготовленої продукції особами, які звільнилися з державної служби, після чого отримали охоронні документи на об'єкти інтелектуальної власності, створеної під час роботи у державній установі, та виготовили продукцію з використанням захищених об'єктів інтелектуальної власності¹⁹.

Крім того, пропонується внести відповідні доповнення до КК України з зазначеного питання, встановивши крім штрафів та конфіскації незаконно виготовленої продукції в таких само випадках, також кримінальну відповідальність за нанесення значних збитків державі за неотримання відповідних коштів за впровадження в свою діяльність створеної за державні кошти інтелектуальної власності, яка була незаконно присвоєна, або незахищена та невикористана²⁰.

На нашу думку, доцільно також внести відповідні доповнення щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності, створеної за кошти державного бюджету, майнових прав на них та правил їх використання, до ЦК України²¹, Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»²², Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»²³, Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»²⁴ та Закону України «Про авторське право і суміжні права»²⁵, інших нормативних документів, що стосуються інтелектуальної власності.

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення: за станом на 7 грудня 1984 року № 8073-Х // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.

² Кримінальний кодекс України: за станом на 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.

³ Кримінальний кодекс України: за станом на 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.

⁴ Цивільний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

⁵ Цивільний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

⁶ Цивільний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

⁷ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

⁸ Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

⁹ Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.

¹⁰ Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

¹¹ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

¹² Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

¹³ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

¹⁴ Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

¹⁵ Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.

¹⁶ Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

¹⁷ Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення: ДСТУ 3574-97. – [Чинний від 1998.01.01]. – К.: Держстандарт України, 1997. – 7 с.

¹⁸ Патенті дослідження. Основні положення та порядок проведення: ДСТУ 3575-97. – [Чинний від 1998.01.01]. – К.: Держстандарт України, 1997. – 14 с.

¹⁹ Кодекс України про адміністративні правопорушення: за станом на 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.

²⁰ Кримінальний кодекс України: за станом на 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.

²¹ Цивільний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

²² Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

²³ Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

²⁴ Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.

²⁵ Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

Резюме

З метою забезпечення належного захисту інтелектуальної власності, створеної за кошти державного бюджету України, проаналізовано нормативно-правову базу з цього питання та внесено пропозиції щодо її удосконалення.

Ключові слова: інтелектуальна власність, промислова власність, наукові дослідження, науково-технічні розробки, кошти Державного бюджету.

Резюме

С целью обеспечения надлежащей защиты интеллектуальной собственности, созданной за средства Государственного бюджета Украины, проанализирована нормативно-правовая база по этому вопросу и внесены предложения по её усовершенствованию.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, промышленная собственность, научные исследования, научно-технические разработки, средства Государственного бюджета.

Summary

To ensure adequate protection of intellectual property created from the State budget of Ukraine funds analyzes regulatory and legal base on this issue and made suggestions for improvement.